

Till trafikutskottet

Trafikutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1999/2000:86 Ett informationssamhälle för alla jämte motioner.

Sammanfattning

Utskottet har ingen invändning mot att de 3,2 miljarder kronor som avsätts för utbyggnaden av accessnätet i glest bebyggda områden delvis kommer att utgå i form av en skattereduktion eller mot att regeringen nu utreder den närmare utformningen av denna skattereduktion med sikte på att skattereduktionen skall kunna medges första gången vid inkomsttaxeringen år 2002. I anslutning härtil avstyrker utskottet ett antal motionsyrkanden som helt eller delvis berör den planerade skattereduktionen och dess utformning.

Utskottet avstyrker vidare ett antal motionsyrkanden om behovet av ändrade skatteregler när det gäller personaloptioner, riskkapitalbolag, etc.

Slutligen avstyrker utskottet ett motionsyrkande från den allmänna motionstiden hösten 1999 om en översyn av e-handels skattefrågor.

Vid yttrandet fogas nio avvikande meningar.

Utskottet

Skattelättnad för bredbandsanslutning

Propositionen

I propositionen förslår regeringen att det IT-politiska målet skall vara att Sverige som första land blir ett informationssamhälle för alla (yrkande 3) och att IT-politiken inriktas på en rad åtgärder som främjar tillväxt, sysselsättning, regional utveckling, jämställdhet, ett hållbart samhälle, m.m. (yrkande 4). Staten skall enligt regeringens förslag prioritera tre uppgifter, nämligen att öka tilliten till IT, att öka kompetensen att använda IT och att öka tillgängligheten till informationssamhällets tjänster (yrkande 5).

När det gäller den ökade tillgängligheten överväger regeringen att införa ett stöd på sammanlagt 3,2 miljarder kronor för utbyggnaden av accessnätet i glest bebyggda områden. Stödet planeras utgå dels som ett direkt stöd till kommunerna för att ordna abonnentanslutning med hög överföringskapacitet till fastigheter där en anslutning skulle bli avsevärt dyrare för abonnenterna

än i normala fall, dels i form av en skattelättnad för fysiska och juridiska personer som haft utgifter för en anslutning för datakommunikation som innebär en väsentlig kapacitetshöjning i förhållande till överföringskapaciteten i det normala telefonnätet. Utredningen om infrastrukturprogram för bredbandskommunikation (dir. 2000:04) kommer att få i uppdrag bl.a. att föreslå hur den angivna ramen på 3,2 miljarder kronor bör fördelas mellan de båda stödformerna.

När det gäller skattelättnaden bör denna enligt vad regeringen anför lämpligen ges formen av en skattereduktion som riktar sig mot de anslutningar som är avsevärt mer kostnadskrävande än i normala fall. Ett sätt att göra detta är att ge en skattereduktion för anslutningsutgifter som överstiger ett visst belopp och att ge den endast för en relativt låg andel av den totala kostnaden. Genom att skattelättnaden får formen av en skattereduktion undviks även negativa effekter på det kommunala skatteuttaget.

Vidare är det enligt vad som anförs i propositionen viktigt att skattereduktionen utformas så att den är enkel att tillämpa för skatteförvaltningen och lätt att administrera. Regeringen avser att utreda den närmare utformningen av skattereduktionen och förelägga riksdagen ett lagförslag. Lagen bör enligt vad som anförs träda i kraft den 1 januari 2001 och skattereduktionen medges första gången vid inkomsttaxeringen år 2002.

Motionerna

I *Moderaternas* partimotion T28 yrkande 6 delvis av Bo Lundgren m.fl. (m) anförs att det är statens ansvar att ge goda förutsättningar och avlägsna hinder. De anser emellertid att det är tveksamt med speciella skatteavdrag för inköp av bredbandsuppkoppling. Sett som arbetsredskap finns det redan i dag avdragsmöjligheter för bredbandsanslutning. Dessutom finns det en risk för bristande konkurrensneutralitet mellan olika typer av utveckling. Prisnivån hos leverantörerna riskerar att hållas uppe och beslut om uppkoppling att dröja i avvaktan på ett framtida stöd.

I *Kristdemokraternas* kommittémotion T24 yrkande 14 delvis av Johnny Gylling m.fl. (kd) anförs att utbyggnaden av IT-infrastruktur i första hand bör ske i marknadens regi men att staten har ett alldeles särskilt ansvar för glesbygden eftersom det knappast är troligt att landet kommer att täckas om enbart marknadsmässiga villkor skall gälla. Enligt motionärerna har staten här en tydlig uppgift och de anför att det finns många olika möjligheter; ROT-avdrag för boende i glesbygd, investeringsbidrag, stöd via regionala strukturmedel, EU-medel, etc. Beträffande en skattelättnad för accessnätet anför motionärerna att en sådan kan vara ett sätt att nå målet om bredband till alla, men de framhåller att förslaget är otydligt och att remissinstanserna haft olika åsikter om hur en stimulans bäst kan ges till hushåll i glesbygd. Enligt motionärerna är det beklagligt att regeringen inte kunnat samla sig till ett konkret förslag på denna punkt.

I *Centerpartiets* partimotion T26 av Lennart Daléus m.fl. (c) hemställs om avslag på propositionen bl.a. med hänvisning till att IT-politikens inriktning bör vara att "bidra till att skapa förutsättningar för tillväxt i hela landet genom en bra och likvärdig IT-infrastruktur" (yrkandena 1 och 3), och

motionärerna anser att staten i första hand bör ta ett direkt ansvar för accessnätet och upplåta detta på lika villkor till alla operatörer för att garantera en likvärdig IT-infrastruktur i hela landet. I andra hand – med den av regeringen valda inriktningen – är det enligt dessa motionärer viktigt att undvika monopoluppbyggnad. Reglerna bör inriktas på att stärka det enskilda ägandet, vilket t.ex. kan ske genom att samfälligheter gynnas framför vanlig upphandling av förbindelser (yrkandena 6 och 7).

I *Folkpartiets* kommittémotion T29 yrkande 7 av Eva Flyborg m.fl. (fp) motsätter sig motionärerna planerna på en skattelättnad för bredbandsuppkoppling. Motionärerna anför att en riktad skattelättnad riskerar att leda till att prisnivån fortsätter att vara hög och anser också att det är tveksamt om det över huvud taget är en klok fördelningspolitik att subventionera bredbandsuppkopplingar. Enligt motionärernas mening är det främst stadsbor samt människor med god ekonomi och datorvana som efterfrågar höghastighetsinternet. För många låginkomsttagare är det inte alls aktuellt att köpa en dator till hemmet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet går inte närmare in på valet mellan subventioner och andra metoder för att uppnå en gynnsam utveckling för glesbygden på IT-området utan begränsar i denna del yttrandet till regeringens planer på en skattereduktion för bredbandsanslutning och de synpunkter på dessa planer som framförts i motionerna.

Flera motionärer har ifrågasatt planerna på en skattereduktion främst därför att ett riktat bidrag skulle vara kontraproduktivt och på längre sikt kunna leda till att kostnaden för anslutning blir högre än som skulle bli fallet utan ett bidrag. Enligt utskottets mening kan ett stöd som av någon anledning begränsar utbudet på en marknad motverka sitt syfte eftersom det minskade utbudet kan ge upphov till prisökningar. När det gäller den av regeringen planerade skattereduktionen är emellertid avsikten att denna skall lämnas direkt till den som har utgiften för anslutningen. Härigenom undviks enligt utskottets mening att det uppkommer negativa effekter på utbudet.

Vidare invänds att planerna på ett stöd kan medföra att pågående arbete avbryts och att nya arbeten inte startas i avvaktan på besked om stödets närmare utformning. I sammanhanget kan framhållas att skattereduktionen är avsedd att öka spridningen av snabba uppkopplingar till områden som kommersiella aktörer inte skulle täcka in inom en rimlig tid och att den skall utgöra ett relativt sett lågt bidrag till totalkostnaden. Härigenom begränsas enligt utskottets mening risken för negativa effekter på marknaden under den tid stödets utformning utreds.

Slutligen har det riktats fördelningspolitiska invändningar mot förslaget. Enligt motionärerna är det i första hand stadsbor med god ekonomi som använder Internet med höghastighetsanslutning, och för många låginkomsttagare är det inte alls aktuellt att skaffa en dator i hemmet. Enligt utskottets mening är syftet med den föreslagna stimulansen inte i första hand fördelningspolitiskt utan avsikten är att låta de delar av landet som inte har samma kommersiella bärkraft som storstadsregionerna få del av de möjligheter som

IT-utvecklingen ger. De möjligheter till ekonomisk tillväxt och annan samhällsutveckling som väl utvecklade kommunikationsnät på detta område ger upphov till bör vara tillgängliga i hela Sverige med rimliga ekonomiska insatser.

Avslutningsvis vill utskottet framhålla att det från skattemyndigheternas synvinkel är viktigt att skattereduktionen utformas så att den är enkel att tillämpa och lätt att administrera.

Av det anförda framgår att utskottet inte har någon erinran mot regeringens planer på en skattereduktion. Utskottet avstyrker motionerna T24 yrkande 14 i denna del, T28 yrkande 6 i denna del och T29 yrkande 7.

E-handeln

Motionen

I motion T703 yrkande 14 av Lennart Daléus m.fl. (c) – som väckts under den allmänna motionstiden hösten 1999 – anføres att det är angeläget att insikten om att informationsteknikens spridning innebär påfrestningar på de nationella skattesystemen även resulterar i åtgärder nationellt. Enligt motionärerna är det nödvändigt att se över den tekniska utvecklingens påverkan på det svenska skattesystemet och dess påverkan på statens inkomster.

Bakgrund

Utskottet har i sitt betänkande 1999/2000:SkU15 Allmänna motioner om mervärdesskatt behandlat bl.a. frågan om beskattningen av e-handel och har där lämnat en utförlig redovisning av de förhållandevis komplicerade regler som gäller på mervärdesskatteområdet i detta hänseende.

Utskottets ställningstagande

Regeringen anför i den nu aktuella propositionen bl.a. att den elektroniska handeln kan få betydande konsekvenser för de svenska skattebaserna eftersom handeln berör såväl skattebaserna för finansiellt kapital, som för varor och tjänster (mervärdesskatt) och att detta i förlängningen kan innebära att det svenska skatteuttaget minskas genom att skattebaser rör sig från Sverige till länder med låga eller inga skatter alls. Konkurrensförhållandena mellan olika företag påverkas också av att mervärdesskattesatsen varierar i olika länder. Skatteuttaget kan enligt vad regeringen anför också minska om kontrollbehovet inte tillgodoses på ett tillfredsställande sätt.

Regeringen anför vidare att skattebasernas rörlighet inte är något nytt fenomen, men att de senaste decenniernas internationalisering av den svenska ekonomin samt tillväxten av elektronisk handel har accelererat utvecklingen och att det mot denna bakgrund är angeläget att vara uppmärksam på vilka områden, i vilket tidsperspektiv och i vilken omfattning den elektroniska handeln kan komma att öka. Regeringen följer därför löpande denna fråga.

När det gäller reglerna för beskattningen anför regeringen att utgångspunkten är att de nuvarande skattereglerna skall tillämpas även vid elektronisk handel, men det är angeläget att de regler som tillämpas även fungerar på ett internationellt plan. Det pågår därför ett arbete både inom EU och OECD med att anpassa beskattningsprinciperna till den handel som den nya tekniken medför. Arbetet inom båda organisationerna utgår ifrån de principer som antogs dels av EU:s ministerråd i juli 1998, dels vid OECD:s ministerkonferens i Ottawa i oktober 1998. Principerna kan sammanfattas enligt följande: Inga nya skatter skall införas nu utan de som finns skall anpassas, beskattningen skall präglas av neutralitet och ske där konsumtionen sker, förfarandet skall vara enkelt för skattskyldiga och myndigheter. Arbetet inom EU förväntas leda till att kommissionen under första halvåret 2000 lämnar ett förslag till vissa ändringar i det gemensamma mervärdes-skattedirektivet.

Utskottet har vid sin behandling av motsvarande motioner i betänkandet 1999/2000:SkU15 avstyrkt dessa med hänvisning till att regeringen redan har uppmärksammat frågorna kring elektronisk handel. Utskottet förutsatte då att deltagarna från Sverige i arbetsgrupperna inom EU och OECD tar aktiv del i arbetet och med sina insatser bidrar till att bringa frågorna till en tillfredsställande lösning eftersom frågorna är viktiga för landet. Utskottet förutsatte vidare att regeringen noga följer arbetet och på lämpligt sätt och i lämpligt sammanhang avrapporterar utvecklingen och redovisar vunna rön och erfarenheter för riksdagen.

I sammanhanget kan också nämnas att utskottet vid en intern utfrågning med tjänstemän från Riksskatteverket och Finansdepartementet orienterat sig om arbetet på detta område.

Enligt utskottets mening pågår det redan ett arbete på många fronter med de olika frågor som hänger samman med e-handels beskattning, och utskottet ser därför inte någon anledning till ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en översyn av dessa frågor. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Personaloptioner

Motionerna

I motion T28 yrkande 12 delvis av Bo Lundgren m.fl. (m) hemställs att beskattningen av personaloptioner ses över. De höga socialavgifterna skapar enligt dessa motionärer problem och en förändring av inbetalningstidpunkten bör därför övervägas. Vidare bör villkoren för personer med personaloptioner som arbetar tillfälligt i Sverige ses över. Härvid måste konkurrensen från länder med förmånligare beskattningsregler tas som utgångspunkt.

I motion T24 yrkande 2 av Johnny Gylling m.fl. (kd) anförs att svårigheten att utfärda konkurrenskraftiga optionsprogram till medarbetare är ett konkret hinder för den svenska utvecklingen och att länder med mer fördelaktig optionsbeskattning lockar till sig våra mest kunniga personer. Regeringen bör enligt motionärerna återkomma med förslag till nya regler för beskattningen av optionsprogram.

En personaloption är en rättighet som ges ut enbart till anställda inom ett företag eller en företagsgrupp. Den innebär att den anställda under vissa förutsättningar i framtiden har rätt att förvärva aktier till ett i förväg bestämt pris. Optionsvillkoren är enhetliga för samtliga anställda som får del av förmånen och är ofta bestämda i en optionsplan.

Personaloptionen kännetecknas av att den är förenad med olika förfoganderättsinskränkningar – t.ex. att den inte får överlåtas eller pantsättas – och att den kan utnyttjas först efter en viss kvalifikationstid. Det är inte ovanligt att optionen är uppdelad i ”etapper” med olika kvalifikationstider. Optionens löptid är lång, ofta tio år. Vanligtvis förfaller personaloptionen om anställningen upphör på grund av uppsägning, avskedande eller dödsfall.

Enligt tidigare praxis (RÅ 1986 ref 36) fanns möjlighet att skjuta upp beskattningstidpunkten genom ett avtal om inskränkning i en anställds rätt att förfoga över förvärvade värdepapper. Denna möjlighet upphörde genom en lagändring den 1 januari 1990 som innebar att förmån av värdepapper skall tas upp till beskattning vid avtalstidpunkten. I två avgöranden under år 1994 fann Regeringsrätten emellertid att reglerna inte var tillämpliga på de i målen aktuella optionerna eftersom de inte hade karaktär av värdepapper. Skatteplikten ansågs inträda först när den skattskyldige hade möjlighet att utnyttja optionen. Mot denna bakgrund infördes fr.o.m. 1999 års taxering nya bestämmelser som innebär att optioner som inte utgör värdepapper beskattas när de utnyttjas eller avyttras (prop. 1997/98:133, SkU26). För optioner som utgör värdepapper gäller alltså att de skall beskattas vid förvärvet.

Numera finns reglerna i inkomstskattelagen. Av 10 kap. 11 § framgår dels att en skattskyldig som på grund av sin tjänst förvärvar värdepapper på förmånliga villkor skall ta upp förmånen som intäkt det beskattningsår då förvärvet sker, dels att en skattskyldig som på grund av sin tjänst förvärvar en rätt att i framtiden förvärva värdepapper till ett i förväg bestämt pris eller i övrigt på förmånliga villkor skall ta upp förmånen som intäkt det beskattningsår då rätten utnyttjas eller överlåts. Särskilda regler gäller vid in- och utflyttning. Syftet med dessa regler är att beskattningen endast skall träffa optionsrätt som är intjänad i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening innebär optionsprogrammen ett visst mått av risktagande från såväl arbetstagarens som arbetsgivarens sida. I och med att parterna – genom avtalets konstruktion – har valt att skjuta upp beskattningen till en framtida tidpunkt är det svårt att förutse storleken på de skatte- respektive avgiftsinbetalningar som krävs när beskattningen väl utlöses. Om värdet är noll har den anställda gått miste om sin löneförmån. Är värdet stort kan skyldigheten att erlägga arbetsgivaravgifter bli betungande för arbetsgivaren.

Enligt utskottets mening finns det inte något bärande skäl att beskatta lön i form av optioner efter förmånligare regler än de som gäller för andra löneförmåner. Det är bara inom vissa delar av arbetsmarknaden som den här

typen av löneförmåner kan erhållas och det skulle enligt utskottets mening skapa en i det närmaste ohållbar situation om vissa grupper på detta sätt fick en förmånligare beskattning än andra grupper.

När det gäller beskattningen av personaloptioner som innehas av personer som arbetar tillfälligt i Sverige har de nuvarande reglerna en utformning som syftar till att beskattningen endast skall träffa optionsrätter som är intjänade här. Motionären har inte anfört något som kan utgöra ett skäl att frångå denna princip.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Riskkapitalbolag

Motionerna

I motion T28 yrkande 12 delvis av Bo Lundgren m.fl. (m) anføres bl.a. att det bör övervägas att ge riskkapitalbolag samma regler som investmentföretag.

I motion T24 yrkande 3 av Johnny Gylling m.fl. (kd) anføres att riskkapitalbolag som investerar i de nya IT-företagen måste få en mera rimlig beskattning. De har enligt motionärerna en mycket ofördelaktig skattesituation gentemot andra investmentbolag. I stället för att betala en 60-procentig skatt förekommer det att sådana bolag skattar på exempelvis Cayman Island. Regeringen bör enligt motionärerna återkomma med förslag till nya regler för beskattningen av riskkapitalbolag.

Bakgrund

Det nuvarande systemet för beskattning av bolagsinkomster bygger på att skatt betalas i två led, en gång på företagsnivå när vinsten uppstår och en gång hos ägaren som beskattas för utdelning eller reavinst. För att förhindra att en vinst beskattas flera gånger inom en koncern (kedjebeskattnings) beskattas inte moderbolag för utdelning från bl.a. dotterbolag. I konsekvens härmed borde även reavinster vid försäljning av dotterbolag, eller mer precist reavinster på s.k. näringsbetingade aktier och andra andelar, undantas från beskattning. Det har emellertid inte varit möjligt att införa en sådan ordning eftersom den kan leda till att beskattningen undgås med hjälp av utlands-transaktioner.

För att göra det möjligt att använda aktiebolag som mellanhänder vid investering i aktier och liknande har särskilda regler tillskapats för s.k. investmentföretag. För dessa företag gäller att mottagna utdelningar beskattas samtidigt som avdrag medges för lämnade utdelningar. Vidare har den sedvanliga reavinstbeskattningen vid försäljning av aktier m.m. ersatts med en årlig schablonbeskattning på 2 % av aktievärdet. Särskilda villkor skall vara uppfyllda för att ett aktiebolag skall kunna tillämpa reglerna för investmentföretag. Av 39 kap. 15 § inkomstskattelagen framgår att aktiebolaget uteslutande eller så gott som uteslutande skall förvalta värdepapper eller liknande tillgångar, att dess uppgift väsentligen skall vara att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda andelsägarna riskfördelning och att det skall ägas av ett stort antal fysiska personer.

Småföretagsdelegationen har i betänkandet Kapitalförsörjning till småföretag (SOU 1998:93) föreslagit att riskkapitalbolag skall klassas som investmentföretag i skattehänseende. Riskkapitalbolagen specialiserar sig på att göra mycket riskfyllda placeringar lönsamma genom att inrikta sig på vissa branscher och genom att välja placeringar som ger en mycket hög avkastning i de fall då de lyckas. Genom sin specialisering har de svårt att uppfylla de särskilda krav som gäller för investmentföretag.

Utredningen (Fi 1998:10) om vissa företagsskattefrågor arbetar med utformningen av ett system med slopad kapitalvinstbeskattning på näringsbetingade andelar inom företagssektorn. Samtidigt arbetar Utredningen (Fi 1998:11) om vissa internationella företagsskattefrågor med en lösning på utlandsproblemet, dvs. risken för skatteundandraganden med hjälp av utlandstransaktioner om kapitalvinster på näringsbetingade aktier skattebefrias.

Finansministern har i ett frågesvar i december 1999 redovisat ett underhandsbesked från Utredningen (Fi 1998:10) om vissa företagsskattefrågor som innebär att utredningens förslag kommer att lösa riskkapitalbolagens problem (fråga 1999/2000:306).

Utskottets ställningstagande

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen pågår det ett arbete som syftar till att finna en lösning på de problem med riskkapitalbolagens beskattning som motionärerna tar upp. Två utredningar arbetar med en lösning som kan innebära att kapitalvinstbeskattningen av näringsbetingade aktier slopas. En sådan lösning skulle medföra att riskkapitalbolag får förmånligare skatteregler för sina näringsbetingade aktier än vad som skulle gälla om de i stället fick tillämpa reglerna för investmentföretag. Enligt utskottets mening bör resultatet av det nu aktuella utredningsarbetet avvaktas. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Övriga skattefrågor

Motionerna

I motion T28 yrkande 12 delvis av Bo Lundgren m.fl. (m) tas ytterligare skattefrågor upp. Enligt motionärerna krävs åtgärder som gör det attraktivt att bo och verka i landet om Sverige skall kunna behålla tätpositionen som IT-nation. För att ett internationellt konkurrenskraftigt skattesystem skall kunna skapas bör personbeskattningen sänkas, kapitalskatterna sänkas och förmögenhetsskatten slopas.

I motion T210 yrkande 50 av Johnny Gylling m.fl. (kd) anføres att regeringen inte redovisar någon fortsättning på strategin med skattesubventionering för hemköp av PC och att regeringen bör överväga den modell man valt i USA där man får göra avdrag för programvara och dator oavsett vem man är eller var man jobbar.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det inte något skäl att i detta sammanhang göra allmänna uttalanden om framtida skattesänkningar. Sådan frågor bör tas upp i ett större ekonomisk-politiskt sammanhang där en avvägning kan göras mot anspråken på resurser för ändamål som t.ex. vård, skola och omsorg. Utskottet avstyrker T28 yrkande 12 även i denna del.

När det gäller förslaget i motion T210 om en generell möjlighet att göra avdrag för utgifter för programvara och inköp av dator är utskottet inte berett att tillstyrka en sådan. En så vittgående avdragsrätt skulle enligt utskottets mening innebära en kraftig och oönskad snedvridning av konkurrensen på detta område och omedelbart ge upphov till en mängd gränsdragningsproblem. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Stockholm den 27 april 2000

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Lena Sandlin-Hedman (s), Marie Engström (v), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Lars U Granberg (s), Margareta Cederfelt (m) och Per-Olof Svensson (s).

Avvikande meningar

1. Skattelättnad för bredbandsanslutning – m

Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Margareta Cederfelt (m) anför:

Sverige har än så länge en unik tillväxtmöjlighet på IT-området. Men det är viktigt att vår position befästs och förstärks så att nya möjligheter kan tas till vara. Utvecklingen är snabb och det faktum att Sverige ligger långt framme i dag jämfört med de flesta andra länder är ingalunda någon garanti för att vi kommer att behålla vår ledande position i framtiden. I åtskilliga andra länder sker nu en snabb utveckling, och vi kan räkna med allt hårdare konkurrens redan de närmaste åren. Vårt försprång kan med andra ord snabbt förloras.

En fortsatt god utveckling kräver åtgärder inom områden som ekonomiska incitament för företag och individer, arbetslagstiftningen, kompetensförsörjningen och när det gäller en god infrastruktur för den digitala ekonomin. Syftet måste vara att övervaka marknadsaktörerna och stärka konkurrensen. Det är t.ex. inte statens uppgift att bygga svartfibernet med skattepengar eller att bedriva osund konkurrens mot privata bolag som bygger eller redan har byggt svartfibernet.

Ett viktigt regionalpolitiskt mål måste vara att det inte får bli väsentligt dyrare för företag och konsument i glesbygd att tillgodogöra sig den nya tekniken, och den regionala utvecklingen av bredbandskapaciteten bör följas noga. Det är viktigt att beakta den snabba teknikutvecklingen för olika behov och olika geografiska avstånd. Staten skall om så blir nödvändigt upphandla bredbandskapacitet utan låsning till viss teknik.

När det gäller regeringens planer på en skattereduktion för bredbandsanslutning är vi tveksamma. En stimulans kan utan tvivel påverka beteenden i riktningar som må vara positiva, men det innebär samtidigt risker för sneda konkurrenssituationer och onödiga kostnader för skattebetalare och konsumenter. Prisnivån hos leverantörerna av bredbandsuppkopplingar riskerar att hållas uppe, och dessutom kan beslut om uppkoppling komma att fördröjas i avvaktan på besked om hur det framtida stödet kommer att vara utformat.

Vad som anförts om skattelättnaden för bredbandsanslutning bör riksdagen med bifall till motion T28 yrkande 6 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

2. Skattelättnad för bredbandsanslutning – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) anför:

Vi delar den bedömning regeringen gör om att hushåll och företag i alla delar av Sverige inom de närmaste åren bör få tillgång till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet. Vi är också överens om att detta i första hand skall ske i marknadens regi. De slutsatser vi sedan drar för att nå målet är helt skilda ifrån regeringens. Regeringen vill öronmärka 8,325 miljarder kronor för att Sverige skall få bredband. Vi anser i stället att staten bör gripa in där marknaden inte räcker till.

Vi anser att staten först och främst bör stimulera en satsning på en kraftfull telekommunikation i Sverige. Vi vill se en nätmarknad som påminner om elmarknaden, där man skiljer på nätdelen och tjänstedelen. Det skall vara möjligt för nya tjänsteföretag att köpa in sig på andras nät för att sälja tjänster till slutanvändaren.

Och vi anser att staten har ett alldeles särskilt ansvar för glesbygden. Marknaden kommer med all säkerhet att se till att först storstäderna, sedan alla större tätorter får tillgång till bredband i konkurrens och med ett flertal tjänsteoperatörer att välja på. Men precis som med mobiltelefonins GSM-nät kommer det att ta lång tid innan hela Sverige är täckt. Det är knappast ens troligt att samtliga kvadratkilometer av landet någonsin kommer att täckas om enbart marknadsmässiga villkor skall gälla. Här har staten en tydlig uppgift och det finns flera idéer om hur detta kan gå till: genom ROT-avdrag för boende i glesbygdskommuner, rena investeringsbidrag till intresserade aktörer, investeringsstöd via länsstyrelsernas regionala infrastrukturmedel, till viss del via EU-medel.

När det gäller regeringens förslag om skattelättnad för bredbandsanslutning kan detta vara ett sätt att nå målet om bredband till alla. Men förslaget är ottydligt, och remissinstanserna har olika åsikter om hur en stimulans bäst

kan ges till hushåll i glesbygd. Det är beklagligt att regeringen inte kunnat samla sig till ett konkret förslag.

Vad som anförts om skattelättnad för bredbandsanslutning bör riksdagen med bifall till motion T24 yrkande 14 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

3. Skattelättnad för bredbandsanslutning – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Centerpartiet anser att staten bör stå som ägare till en heltäckande digital infrastruktur, byggd på fiber till hushållen och företagen och finansierad antingen genom abonnemangsavgifter eller genom koncessionsavgifter för operatörerna, som i sin tur får ta ut avgifterna av konsumenterna. Förslag av denna innebörd har lagts fram i två allmänna motioner under hösten 1999 som behandlas i detta ärende.

Med denna utgångspunkt framstår de överväganden m.m. som regeringen redovisar i propositionen som en alltför låg ambitionsnivå. Vi har också yrkat att propositionen avslås och att regeringen får i uppdrag att återkomma med en ny proposition med konkreta förslag och tydliga åtaganden om att snabba Internetförbindelser skall komma alla till del.

Av det anförda framgår att Centerpartiets alternativ med en digital allemansrätt på ett bättre och snabbare sätt skulle ge hela landet tillgång till en heltäckande infrastruktur och att någon skattereduktion för bredbandsanslutning inte behövs med denna lösning.

4. Skattelättnad för bredbandsanslutning – fp

Johan Pehrson (fp) anför:

Vi har en stark tilltro till att marknadens aktörer, producenter, företag och privatpersoner kommer att lösa efterfrågan på hög överföringshastighet på Internet precis som den löst efterfrågan på mobiltelefoner, datorer, telefaxar, telefoner och mycket annat, utan statlig regleringspolitik eller bidrag. Som liberaler har vi inga ideologiska blockeringar i att statligt ansvarstagande eller stimulanser absolut inte får ske. Det är angeläget att exempelvis även glesbygdsboende får tillgång till så god teknisk infrastruktur som möjligt. Men vi har sett alldeles för många statliga engagemang både i Sverige och utomlands som lett till helt andra effekter än stimulans för tillväxt och teknisk utveckling.

Folkpartiet liberalerna vill påpeka att en riktad skattereduktion för konsumtion innebär en mycket stor risk för att prisnivån på produkterna kan fortsätta att vara hög. Anslagen kan lika gärna komma bredbandsbolagen till större del än konsumenterna. Man kan på politisk grund också ifrågasätta varför just bredbandsanvändning skall skattereduceras. Teknikutvecklingen kommer sannolikt också att göra att vi i framtiden får uppleva betydligt billigare erbjudanden om bandbredd än vad vi ser i dag. Mobiltelefoner som

hade mycket höga priser under 1980-talet kunde exempelvis med bättre utförande ”kastas” efter konsumenterna några år senare.

Enligt en utredning av Demoskop, presenterad i Finanstidningen den 11 april, är 39 % av de boende utanför städerna ”inte alls intresserade av snabbare” Internetuppkoppling. För många låginkomsttagare är det inte ens aktuellt att köpa en dator till hemmet. Det faktum att det främst är stadsbor samt människor med god ekonomi och datorvana som efterfrågar höghastighetsinternet gör att vi ställer oss frågan om det över huvud taget är en klok fördelningsspolitik att subventionera dessas bredbandsuppkopplingar, eller som vi tidigare nämnt att forcera fram en hastig utbyggnad av bredband till vartenda hushåll, när det sannolikt kommer att komma en snabb utveckling av bättre teknik till lägre priser.

Med det anförda tillstyrks motion T29 yrkande 7 om att planerna på en skattereduktion för bredbandsanslutning inte skall genomföras.

5. E-handeln – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Redan i dag går staten miste om skatteintäkter, främst moms, genom handel på Internet då användare beställer varor och produkter från länder utanför EU som inte deklarerar. I takt med att användningen ökar kommer även skattebortfallet att accelerera. Även inom unionen, där moms erläggs i det land där varan säljs, kommer skattekonkurrensen att tillta. Genom att söka på Internet kan konsumenterna finna de varor de eftersöker i länder med lägre moms.

På grund av denna utveckling ökar kraven på samarbete inom skatteområdet, främst mellan de europeiska länderna. Det finns en risk att företag i länder med höga skatter på försäljning av information missgynnas av detta, då konsumenterna lika gärna kan vända sig till företag i andra länder och köpa informationen.

Enligt det engelska analys- och forskningsinstitutet Institute of Directors, IOD, riskerar myndigheterna i Storbritannien att redan detta år förlora 10 miljarder pund, eller upp mot en femtedel av den totala försäljningsskatten till följd av att handel flyttar över på Internet. Risken för motsvarande situation i Sverige är överhängande mot bakgrund av den datormognad som finns här.

Enligt analysföretaget IDC kan man räkna med att 25 % av alla konsumenter handlar på Internet år 2002, och att den elektroniska handelns omsättning i Sverige då uppgår till 69 miljarder kronor, att jämföra med knappt 2 miljarder 1998. Om stora delar av Internethandeln flyttar utomlands innebär detta inte bara påfrestningar för svenska företag, utan också för staten, som går miste om såväl moms som beskattning av företagets vinster.

Det är angeläget att insikten om att informationsteknikens spridning innebär påfrestningar på de nationella skattesystemen även resulterar i åtgärder nationellt. Det är nödvändigt att se över den tekniska utvecklingens påverkan på det svenska skattesystemet och dess påverkan på statens inkomster. Regeringen bör skyndsamt tillsätta en utredning för att bedöma dessa konsekvenser och återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder.

6. Personaloptioner – m, kd, fp

Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Johan Pehrson (fp) och Margareta Cederfelt (m) anför:

Sverige måste vara globalt attraktivt, inte minst vad avser att locka till sig kompetenta personer. Annars riskerar vår goda position att bli en kort historisk parentes. Det behövs därför en politik som förstår de nya förutsättningarna och hur IT-branschen skall få växtkraft. Visionen måste tydligt adressera några viktiga punkter.

De ekonomiska villkoren för den snabbväxande IT-branschen är mer gynnsamma i andra delar av världen. För IT-företag, som är globala i sin själ, är det inte svårt att tänka sig att förlägga verksamheten på annan plats än i Sverige. För att Sverige långsiktigt skall kunna konkurrera framgångsrikt om den globala kompetensen måste en kombination av gynnsamma villkor och personliga utvecklingsmöjligheter säkerställas. Det betyder bl.a. att skatte- och optionsregler måste vara konkurrenskraftiga, liksom att näringslivet måste vara konkurrenskraftigt nog att behålla utvecklingen i landet.

Invest in Sweden Agency (ISA) har genomfört en intervjuundersökning med personer i VD-befattning i 35 IT-företag. Vad avser svaghetera dominerar helt de områden som rör möjligheten att rekrytera och belöna personal både från Sverige och från utlandet. Här nämns förutom höga inkomstskatter bl.a. reglerna för personaloptioner. Personaloptionerna beskattas oförmånligt i Sverige beroende bl.a. på höga socialförsäkringsavgifter och höga inkomstskatter. Dessutom innebär lagstiftningen för personaloptioner att företagens kostnader för personaloptioner inte är tillräckligt förutsägbara. Det medför särskilda problem för de små personalintensiva kunskapsföretag som saknar finansiell styrka. Osäkerheten försvårar även framtida analys och påverkar negativt marknadens värdering av företagen, exempelvis vid en börsintroduktion. Så länge personaloptioner belastas med socialförsäkringsavgifter bör därför en förändring av betalningstidpunkten av dessa också övervägas. Villkoren för personer med personaloptioner som tillfälligt arbetar i Sverige måste också ses över. Konkurrensen från länder med förmånligare beskattningsregler för personaloptioner måste tas som utgångspunkt vid en översyn av dessa regler.

Riksdagen bör med anledning av motionerna T28 yrkande 12 i denna del och T24 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts om beskattningen av personaloptioner.

7. Riskkapitalbolag – m, kd, c, fp

Kenneth Lantz (kd), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Desirée Pethrus Engström (kd), Catharina Hagen (m), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp) och Margareta Cederfelt (m) anför:

När det gäller finansiellt kapital råder det i Sverige i dag god tillgång på riskvilligt kapital för vissa sektorer, bl.a. IT/telekom. Mycket av riskkapitalet kommer från "venture capital" och från "företagsänglar", vilka karakteriseras av ett aktivt engagemang i de företag i vilka investeringarna sker. Dessa riskkapitalisters funktion är särskilt viktig inom nya, kunskapsintensiva verksamheter där investeringarna ofta är immateriella och den framtida potentialen svårbedömd.

Avgörande för den långsiktiga utvecklingen av riskkapitalmarknaden är hur svenska skatter kan konkurrera med omvärlden. Genom allt öppnare gränser, fria kapitalrörelser och snabb kommunikation har den internationella konkurrensen ökat. Skillnaderna i beskattning får ett allt starkare och snabbare genomslag på investerarnas beteende. Flera inslag i det svenska skattesystemet har en klart negativ inverkan på riskkapitalmarknaden. Skatterna på förmögenhet och kapitalinkomster tenderar att driva kapitalet ur landet. Detta underminerar såväl skattebaser som verksamheter.

De mindre företagen, som i praktiken är starkt beroende av det inhemska sparandet, får svårare att finansiera sig på ett konkurrenskraftigt sätt. När det gäller stora företag påverkas ägarstrukturen genom ett ökat utländskt ägande. Detta är i sig inte negativt men kan bli det om det i stor utsträckning är resultat av skilda skatteregler.

Många svenska riskkapitalbolag drabbas speciellt av skatteregler som missgynnar aktiva ägare (fåmansbolagsreglerna). I vissa sammanhang påverkas företag negativt av s.k. trippelbeskattning, där vinster dels beskattas i det företag som finansieras, dels i det finansierande företaget och dels i utdelningen från detta företag. Även reglerna för reavinstbeskattning ger inlåsnings effekter inom riskkapitalbolagen. Dubbelbeskattning och förmögenhetsskatt saknas i många länder. På flera håll har speciella lättnader för investeringar i småföretag införts, främst i syfte att investeraren skall kompenseras för den högre risk som är förenad med investeringar i onoterade bolag.

Skillnaden i beskattning mellan Sverige och andra länder riskerar att leda till att än fler svenska riskkapitalbolag föredrar att ha sitt säte utomlands. Faktum är att en stor del av det så kallade svenska riskkapitalet redan är placerat utanför Sverige. Danmark genomför t.ex. för närvarande betydande förändringar för att öka attraktionskraften för att riskkapital skall placeras i landet.

Finansministern har i ett frågesvar i december 1999 ställt i utsikt att de utredningar som nu arbetar med vissa företagsskattefrågor kommer att lämna förslag som löser riskkapitalbolagens problem genom att kapitalvinster på näringsbetingade aktier skattebefrias.

Vi anser att den aviserade förändringen skulle få stor betydelse för riskkapitalbolagens möjligheter att verka i Sverige och förutsätter att arbetet med förslaget bedrivs skyndsamt så att det kan antas under hösten 2000. Riskkapitalbolagens verksamhet är viktig för IT-sektorn, och det vore enligt vår mening olyckligt om regeringen skulle dröja med att lägga fram förslaget.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motionerna T28 yrkande 12 i denna del och T24 yrkande 3.

8. Ett internationellt konkurrenskraftigt skattesystem – m

Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Catharina Hagen (m) och Margareta Cederfelt (m) anför:

Vårt skattesystem måste vara internationellt konkurrenskraftigt när det gäller beskattningen av arbetsinkomster, kapitalinkomster och företag.

När det gäller marknadsförutsättningarna för e-handel ligger Sverige långt framme. Vi har av flera skäl goda kommersiella förutsättningar för att få en fungerande e-handel som utvecklas positivt. Men det är ett växande problem att e-handelsföretagen flyttar och utvecklar sig i andra länder än i Sverige för att undvika den höga svenska momsen.

Vi måste också ha regler som gör det möjligt för den kunskapsintensiva och snabbväxande IT-sektorn att i högre grad attrahera och behålla kvalificerad personal i Sverige. Vi måste därför ha ett skattesystem för individer som gör det lockande att komma till Sverige och att stanna här. Risken blir annars att kommersialiseringen av resultaten från forskning och utveckling inte kommer till stånd, alternativt förläggs till utlandet.

Utvecklingen mot kompetensdrivna och därmed individrelaterade investeringar är speciellt tydlig inom IT-sektorn. Det immateriella kapitalet i form av kunskap blir allt viktigare för konkurrenskraften, och det råder en global konkurrens om utbildade personer. Regeringen skriver också i sin proposition att ”det är viktigt att se Sverige som en global marknad även när det gäller tillgången på kompetens”. Slutsatsen av detta är att vi måste koppla vår konkurrenskraft till omvärlden. Sänkt personbeskattning är ett villkor för att skapa konkurrenskraftiga villkor för välutbildad arbetskraft. En avvecklad statlig inkomstskatt skulle reducera problematiken kring personaloptioner och fåmansbolag. Detta leder till att människor utbildar och specialiserar sig samtidigt som det leder till en ökning av arbetskraftsutbudet. Därmed minskar också riskerna för en skattedriven brain-drain.

En sänkning av kapitalinkomstskatterna skulle sänka tröskeln för omplaceringar i nya verksamheter och öka möjligheten för en optimal allokering av finansiellt kapital. Detta minskar behovet av krångliga regler med riskkapitalavdrag, uppskjutande av reavinstskatt med mera. En sänkning av kapitalinkomstskatterna skulle också minska incitamentet att placera kapitalet utomlands.

Den nuvarande förmögenhetsbeskattningen leder till kapitalflykt och drar därmed undan basen för finansiell verksamhet i Sverige. Kapitalförvaltning läggs i ökande grad hos företag utanför Sverige. Om förmögenhetsbeskattningen slopades skulle det locka sparkapital till Sverige och därmed närmare olika nationella investeringsobjekt. Framför allt skulle finansieringen av småföretag då underlättas.

Det anförda bör riksdagen med bifall till motion T28 yrkande 12 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

9. Avdragsrätt för programvara och dator – kd

Kenneth Lantz (kd) och Desirée Pethrus Engström (kd) anför:

Regeringen beskriver att bakom den snabba utvecklingen på IT-området ligger en medveten strategi för att göra datorer tillgängliga för alla. Här nämns skattesubventioneringen av företagsdatorer för anställda samt LO:s och TCO:s program för hemköp av PC.

Detta har onekligen bidragit till att Sverige i dag ligger i täten vad gäller tillgång till datorer och Internet. Men en strategi skall vara långsiktig och innehålla flera steg. Regeringen redovisar inte fortsättningen på strategin.

Det finns även brister i dagens system: Hem-PC-programmet enligt dagens modell påverkar pensionen negativt för låginkomsttagare. Hem-PC-programmet når inte studenter, pensionärer och arbetslösa.

Regeringen bör överväga den modell man valt i USA där man får göra avdrag för programvara och dator oavsett vem man är eller var man jobbar. Datorn får skrivas av på tre år.

Det anförda bör riksdagen med bifall till motion T210 yrkande 50 som sin mening ge regeringen till känna.